

วัดพรหมนิवासวรวิหาร อยุธยา

วัดพรหมนิवासวรวิหาร ตำบลท่าवासกรี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พระอารามหลวง เป็นวัดเก่าแก่วัดหนึ่ง มีได้มีหลักฐานการบันทึกประวัติความเป็นมาที่ชัดเจนต้องอาศัยการบอกเล่ากันต่อ ๆ มาตามคำบอกเล่าของสมเด็จพระธีรญาณมุนี* (ธีร์ ปุณณโก ป.ธ.๙) อดีตเจ้าอาวาสวัดจักรวรรดิราชาวาส ได้บอกแก่ พระครูวิฑิตพรหมสิริคุณ (บัญญัติ หิริมโน) เจ้าอาวาสวัดพรหมนิवास จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในขณะนั้น ว่า เดิมวัดนี้มีชื่อว่า **วัดขุนยวน** เป็นวัดโบราณสมัยกรุงศรีอยุธยาชาวบ้านที่อาศัยอยู่เดิมเล่ากันสืบมาว่า ผู้ที่สร้างวัดมีศเป็นขุนได้เป็นแม่ทัพยกทัพไปรบกับข้าศึกที่เมืองโยนก (นครเชียงใหม่) และมีชัยชนะกลับมาจึงได้สร้างวัดขึ้นเป็นอนุสรณ์

*สมเด็จพระธีรญาณมุนี มีนามเดิมว่า ธีร์ จันทวีระ เกิดเมื่อวันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๔๔๐ ภูมิลำเนาอยู่บ้านแดง หมู่ ๓ ตำบลตะคุ อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา เป็นบุตรนายอ่ำ - นางอ่อน จันทวีระ ซึ่งมีอาชีพเกษตรกร มรณภาพ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๗ สิริอายุ ๘๗ ปี ๖๖ พรรษา ฝ่ายปกครอง เป็นเจ้าอาวาสวัดไทยพุทธคยา เป็นเจ้าคณะใหญ่หนเหนือ เป็นเจ้าคณะใหญ่หนตะวันออก กรรมการมหาเถรสมาคม และ เจ้าอาวาสวัดจักรวรรดิราชาวาสวรมหาวิหาร ฝ่ายการศึกษา เป็นอธิการบดีมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สมเด็จพระธีรญาณมุนี

ครั้นถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ในรัชกาลที่ 3 ได้เริ่มมีการบูรณะปฏิสังขรณ์ขึ้น โดยการซ่อมแซมถาวรวัตถุในส่วนที่ทรุดโทรม ต่อมาสมัยรัชกาลที่ 4 ได้มีการปฏิสังขรณ์อีก เนื่องจากเคยประทับอยู่ที่วัดนี้ครั้นเมื่อทรงผนวช

ครั้นเวลาล่วงเลยมานานบรรดาปูชนียวัตถุส่วนมากได้ชำรุด การปฏิสังขรณ์ให้คืนสู่สภาพเดิมกระทำไต่ยาก และค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมบูรณะค่อนข้างสูง ทางวัดจึงได้จัดทำโครงการบูรณะพระอารามหลวง เช่น บูรณะกำแพงแก้ว บูรณะหอสวดมนต์ เป็นต้น ในปี พ.ศ. 2485 สมัยรัชกาลที่ 8 พระครูกุศลธรรมธาดา (สุดใจ เขมสิโล) เจ้าอาวาสได้ขอพระราชทานนามวัดใหม่ ชื่อว่า วัดพรหมนิवास ซึ่งหมายถึง ที่สถิตของพรหม

วัดพรหมนิวาสนววิหาร ตำบลท่าवासுகี อำเภอนครศรีอยุธยา

Location: 14° 21' 36" N, 100° 32' 60" E

ที่ประทับรัชกาลที่ 4 สมัยเมื่อทรงผนวช ภายในวัดพรหมนิวาสารวิหาร

พระพุทธอนันตชินโณภาส พระประธานในอุโบสถ วัดพรหมนิวาसरวิหาร

ลำดับเจ้าอาวาส**วัดพรหมนิวาสรวิหาร

พระครูกุศลธรรมธาดา (สุดใจ เขมสิโร) เจ้าอาวาสวัดพรหมนิวาสรวิหาร จนถึงสมัยรัชกาลที่ 8

พระครูวิฑิตพรหมสิริคุณ (บัญญัติ หิริมน) เจ้าอาวาสวัดพรหมนิวาสรวิหาร จนถึงวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๔

พระปริยัติวิธานโกศล (เกณท์ ชวนปญโญ) เจ้าอาวาสวัดพรหมนิวาสรวิหาร 2554 - 2556

พระมหาเชิดชัย กตปุญโญ รักษาการเจ้าอาวาสวัดพรหมนิวาสรวิหาร 2556

พระครูสิริพรหมสถิต (บุญรุ่ง สุรจิตโต) เจ้าอาวาสวัดพรหมนิวาสรวิหาร 2556 - 2561

พระครูประดิษฐ์กิจจารักษ์ (สมเกียรติ สปปญโญ) เจ้าอาวาสวัดพรหมนิวาสรวิหาร วันที่ 19 มิถุนายน 2562
ถึง ปัจจุบัน (2563)

**ความเป็นมาในการแต่งตั้งเจ้าอาวาสวัดพระอารามหลวงว่า พระอารามหลวงหมายถึงวัดที่ พระมหากษัตริย์ สมเด็จพระราชินี สมเด็จพระยุพราชทรงสร้างและปฏิสังขรณ์ หรือวัดที่พระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ทรงสร้าง หรือโปรดให้ปฏิสังขรณ์ แล้วน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวายเป็นพระอารามหลวง รวมถึงวัดที่ประชาชนสร้าง หรือปฏิสังขรณ์แล้วทรงรับไว้เป็นพระอารามหลวง แต่เดิมเมื่อผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสพระอารามหลวงว่างลง พระมหากษัตริย์จะทรงพิจารณาคัดเลือกพระสงฆ์ ที่มีความรู้ความสามารถเพื่อทรงแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าอาวาส แม้วัดราษฎร์บางวัดก็ทรงแต่งตั้งด้วยพระองค์เอง ในยุคปัจจุบันการเสนอขอแต่งตั้งเจ้าอาวาสพระอารามหลวง จะเป็นภาระหน้าที่ของเจ้าคณะผู้ปกครองตามลำดับชั้น เป็นผู้พิจารณาคัดเลือกพระสงฆ์ที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อนำเสนอขออนุมัติจากมหาเถรสมาคม และนำขึ้นกราบทูลสมเด็จพระสังฆราช เพื่อทรงมีพระบัญชาแต่งตั้ง

ความผูกพันเกี่ยวเนื่องของประวัติศาสตร์ ศิลปะ และ พระราชลัญจกร

วัดพรหมนิวาสารวิหาร (ขุนยวน) กรุงเก่า ไม่ได้เป็นเรื่องธรรมดา ใบพิททสีมา วัดขุนยวน ดูแบบไม่ได้ต่างจากวัดพระศรีรัตนศาสดาราม กรุงเทพฯ พระราชลัญจกร ตรามงกุฏ ตราพระเกี้ยว ตราราชวงศ์จักรีและตราแผ่นดิน พัดยศสองข้าง และ ตัวเลข ๑๒๖ นั้น บ่งบอกได้ถึงอะไรบ้าง

๑. วัดนี้เป็นวัดหลวง ชั้นวรวิหาร ที่ต้องได้รับพระราชทานกฐินหลวง

๒. วัดนี้ต้องมีความผูกพันกับ พระเจ้าอยู่หัวรัชกาล ที่ ๔ และ ๕

๓. พัดยศแสดงถึงสมณศักดิ์ของเจ้าอาวาส

๔. ปี ๑๒๖ คือ ปี รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๖ ตรงกับ พุทธศักราช ๒๔๕๐ เป็นปีที่ ๔๐ ในรัชกาลที่ ๕

ด้วยหลักฐานต่าง ๆ นำมาวิเคราะห์รวมกัน ได้ความว่า "วัดขุนยวน เป็นวัดเก่าแก่มาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ตามประวัติวัด กล่าวว่า ในสมัยรัชกาลที่ ๔ ได้ทรงปฏิสังขรณ์วัดขุนยวน นี้ และต่อมา พระภิกษุรูปใดรูปหนึ่งในวัดได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ ในปี ร.ศ.๑๒๖ (พ.ศ. ๒๔๕๐) ในสมัยรัชกาลที่ ๕

พระอธิการกลั่น ธมฺมโชติ พ.ศ. 2390 – 2477

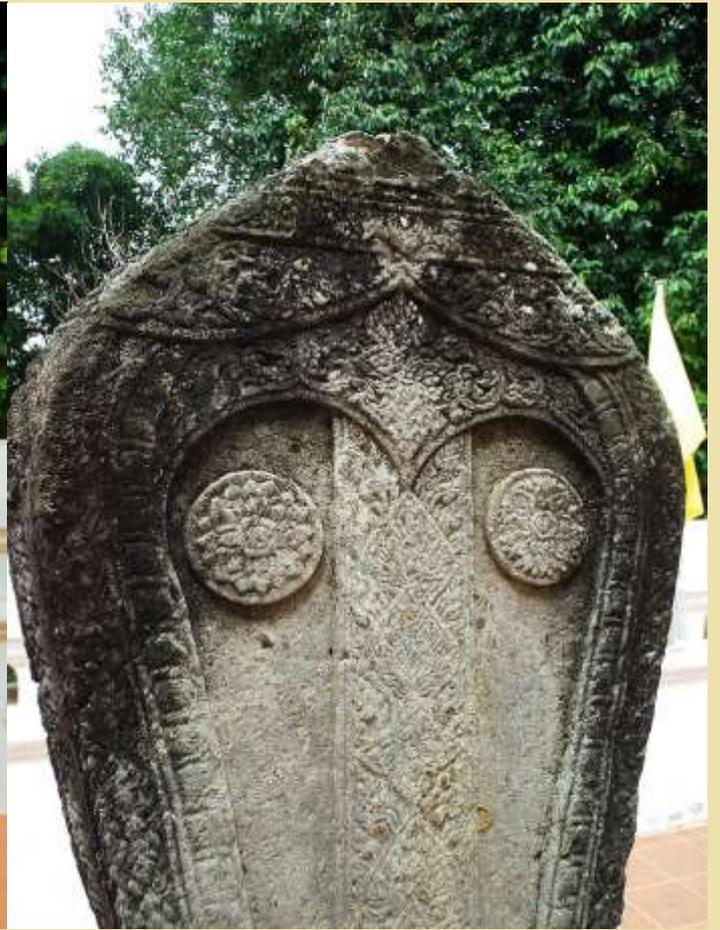
อดีตเจ้าอาวาสวัดพระญาติการาม อยุรยา

เมื่อสอบกับประวัติของ หลวงพ่อกลั่น ธรรมโชติ ท่านเกิดเมื่อปี พ.ศ. ๒๓๙๐ ตรงกับ ปีที่ ๒๔ ในรัชกาลที่ ๓ จนอายุได้ ๒๗ ปี (พ.ศ.๒๔๑๖-๑๗) ในสมัยรัชกาลที่ ๕ ท่านได้อุปสมบท ณ วัดโลกยสุธาศาลาปูน โดยมี พระญาณไตรโลก (สอาด) ต่อมาเป็นพระธรรมราชาวัตร (อาจ) เจ้าคณะใหญ่อยุธยา เป็นพระอุปัชฌายะ พระครูกุศลธรรมธาดา วัดขุนยวน (วัดพรหมนิवास) กับ พระอธิการชื่น วัดพระญาติฯ เป็นคู่สวด

ดังนั้นพระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ คือ พระครูกุศลธรรมธาดา วัดขุนยวน ที่เป็นพระคู่สวดในขณะนั้น จะได้เลื่อนสมณศักดิ์ ให้สูงขึ้น ใน ปี ๒๔๕๐ นั้น และได้สร้างกุฏิ หรือ หอไตร แห่งนี้ เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองสมณศักดิ์ ในครั้งนั้น แต่จะเป็นตำแหน่งใด นั้น ยังตามสืบค้นไม่ได้ในขณะนี้ หลังจากนั้น และในปี พ.ศ.๒๔๘๕ ปีที่ ๙ ในรัชกาลที่ ๘ พระครูกุศลธรรมธาดา (สุดใจ เขมสิโร) เจ้าอาวาสวัด สมัยนั้น จึงได้ขอพระราชทานนามวัดใหม่ว่า “วัดพรหมนิवास” ซึ่งหมายถึง ที่สถิตของพรหม และได้รับการปฏิสังขรณ์สืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน

พระพุทธอนันตชินโณภาส พระประธานในอุโบสถ วัดพรหมนิวาสารวิหาร

พระครูประดิษฐ์กิจจารักษ์ (สมเกียรติ สปปญโญ) เจ้าอาวาสวัดพรหมนิวาสนารวิหาร

พระเอม และ พระกำเนิด วัดพรหมนิวาสนารวิหาร

ที่มา : EDTguide, www.edtguide.com/ , Wat Phrom Niwat Worawihan.

Teerayut_Srisopa, <https://commons.wikimedia.org/> , Wat Phrom Niwat
Worawihan (Khun Yuan), posted 20 August 2015.

ปฏิพัฒน์ พุ่มพงษ์แพทย์, Classic tour, www.facebook.com/520544074651056/ ,
จากกุฎิ สู่พระอุโบสถ วัด พรหมนิवास (ขุนยวน) พระนครศรีอยุธยา,
โพสต์ 21 กันยายน พ.ศ. 2558.

ประวัติศาสตร์ ทุกที่, www.facebook.com/430875947115157/ , ใบเสมา
วัดพรหมนิวาสรวิหาร พระนครศรีอยุธยา, โพสต์ 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559.

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, <http://mahathera.onab.go.th/> , แต่งตั้งให้
ดำรงตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดพรหมนิवास.

Amuletheritage, www.amuletheritage.com/ , หลวงพ่อกลิ่น ธรรมโชโต
วัดพระญาติการาม, โพสต์ 20 กันยายน พ.ศ. 2560.

[amuletheritage.com](http://www.amuletheritage.com/)

บทความนี้เผยแพร่ 08 พฤศจิกายน 2563 ที่ <http://amuletheritage.com/>